

Lausuntopyyntö STM

LAUSUNTOPYYNTÖ SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMISLAIN HALLITUKSEN ESITYKSEN LUONNOKSESTA

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain valmisteluryhmä on laatinut loppuraportin, jossa on todettu uudistuksen pääperiaatteet. Nämä periaatteet perustuvat pääministeri Kataisen hallitusohjelmaan ja hallituksen tekemiin tarkentaviin linjauksiin.

Raportti on laadittu toimeksiannon mukaisesti hallituksen esityksen muotoon. Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä sisältää säännökset sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä ja rahoittamisesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää kunnilta ja muilta jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot lakiesityksestä. Lausuntopyyntö ja lakiesitys löytyvät sosiaali- ja terveysministeriön Internet-osoitteesta: <http://www.stm.fi/vireilla/lausuntopyynnot>. Valmisteluryhmän laatimaa ehdotusta hallituksen esitykseksi on täydennetty lisäämällä siihen sosiaali- ja terveysministeriössä virkamiesvalmisteluna laaditut yleisperustelujen jaksot 4–6 (mm. vaikutusarviointi) ja yksityiskohtaisten perustelujen jaksot 2–4 (mm. suhde perustuslakiin ja sääätämisyjärjestys).

Lausuntopyyntöön tulee vastata sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä hallituksen esitysluonnokseen liittyen. Kyselyyn annettuja vastauksia on mahdollista perustella, minkä lisäksi kyselyyn on varattu runsaasti tilaa myös vapaamuotoiselle kommentoinnille.

Kyselyvastausten muotoon laaditut lausunnot tullaan huomioimaan hallituksen esityksen viimeistelytyössä. Lakiesitys annetaan eduskunnalle kevätistuntokaudella ja lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2015 alusta lukien. Kuntia tullaan kuulemaan lain vahvistamisen jälkeen sosiaali- ja terveysalueiden ja perustason alueiden sekä erityisvastuualueiden muodostamisesta.

Lausunnot pyydetään antamaan torstaihin 13.3.2014 mennessä. Lausuntopyyntöön voi vastata suomeksi tai ruotsiksi. Annetut vastaukset ovat julkisia.

OHJEET

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava -painikkeita. Vastauksia on mahdollista muokata ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Suurimpaan osaan kysymyksistä tulee valita yksi omaa mielipidettä lähinnä oleva vastausvaihtoehto. Jokaista vastausta on mahdollista perustella. Osa kysymyksistä on merkitty pakollisiksi.

Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin.

Keskeytä-painiketta painettaessa kysely vie sinut automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voit myös lähettää linkin sähköpostiisi.

Viimeisen kysymyksen lopussa on Yhteenveto-painike, josta pääset tarkastelemaan laatimiasi vastauksia. Yhteenvetosivulta pääset muokkaamaan (Muokkaa vastauksia -painike) ja tulostamaan (Tulosta-painike) kyselyn.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen yhteenvetosivun lopussa olevaa **Valmis-painiketta**. Kun **Valmis**-painiketta on painettu, kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Kyselylomakkeeseen voi vastata vain kerran.

Huomionarvoista on, että kyselyä ei ole mahdollista muokata kahden eri toimipisteen välillä. Mikäli samaa muokattavaa sähköistä kyselylinkkiä muokataan kahdesta eri toimipisteestä samanaikaisesti, kyselyyn tallentuu viimeisin versio. Tästä syystä kyselylinkkiä ei pidä jakaa eteenpäin. Lausuntopyynnön yhteydessä vastaajille toimitetaan kyselystä myös tekstitiedostoversio lausuntopyynnön käsittelyn helpottamiseksi. Vastaajille on toimitettu myös havainnollistava Power Point -esitys lakiesityksen keskeisistä sisällöistä. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi sellaista menettelyä, että kyselyvastausta työstetään tekstitiedostona ja tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään lopuksi sähköiseen kyselyyn. Vastausten työstämisen apuna voidaan käyttää myös hallituksen esitystä koskevaa diaesitystä, joka löytyy Internet-osoitteesta: http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=1447910&name=DLFE-28181.pdf.

Lisätietoja kyselystä antavat:

osastopäällikkö Kirsi Varhila, p. 02951 63338, etunimi.sukunimi@stm.fi
hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, etunimi.sukunimi@stm.fi
neuvotteleva virkamies Kari Haavisto, p. 02951 63342, etunimi.sukunimi@stm.fi

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

osastosihteeri Hang Pham, p. 02951 63569, etunimi.sukunimi@stm.fi
osastosihteeri Jaana Aho, p. 02951 63395, etunimi.sukunimi@stm.fi

TAUSTATIEDOT

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Nimi

Vantaan kaupunki

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Nimi

kehittämiskohtaja Tarja Lumijärvi

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Nimi

Kari Nenonen_____

Asema organisaatiossa

kaupunginjohtaja_____

Matkapuhelin

Sähköposti

etunimi.sukunimi@vantaa.fi_____

4. Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä

Päivämäärä:

Toimielimen nimi

3.3.2014_____

kaupunginvaltuusto_____

5. Onko vastaaja *

☒ kunta

☐ kuntayhtymä

☐ valtion viranomainen

☐ järjestö

☐ ei mikään edellä mainituista

KYSYMYKSET

1 luku Yleiset säännökset

6. 5 §:ssä säädetään palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava mahdollisuuksien mukaan lähellä asukkaita, mutta palveluja voidaan niiden saatavuuden tai laadun turvaamisen niin edellyttäessä keskittää. Onko linjaus tarkoituksenmukainen?

☐ Kyllä _____

X Ei . Linjaus on oikeansuuntainen mutta jää tulkinnanvaraiseksi ja yleisluonteiseksi ilman tarkempia määrittelykriteereitä. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehitykseen vaikuttavat erityisen suuresti väestön ikääntymiseen ja kestävyysvajeeseen liittyvät tekijät, joilla on rakenteelliset, taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset palvelutuotantoon. Välttämättömiä muutoksia ei tule hankaloittaa tai rajoittaa säännöksin. Tarkemmat määrittelyt hyvästä sosiaali- ja terveydenhuollosta määritellään sisältölaeissa ja kunnan vastuulla on määritellä se, miten palvelut paikallisesti tuotetaan.

☐ Ei ota kantaa

7. 6 §:ssä säädetään palvelujen kielestä. Turvaako lakiehdotus kielellisten oikeuksien toteutumisen riittävän hyvin?

X Kyllä Kielilailla säädetään palvelujen kielestä, siksi tässä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiesityksessä ei tule säätää palvelujen kielestä.

☐ Ei . _____

☐ Ei ota kantaa _____

8. Muita huomioita 1 luvun säännöksistä

Sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisvastuu pitää määritellä peruskunnille. Järjestelmän pitää perustua hallitusohjelman linjausten mukaisesti vahvojen peruskuntien järjestämis- ja rahoitusvastuuseen. Tällä varmistetaan myös se, että toimijoilla on riittävät voimavarat toteuttaa tehtäviään. Tätä voivat tukea kuntien omistamat vaativan erikoissairaanhoidon yksiköt.

2 luku Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen

9. 7 §:ssä säädetään sosiaali- ja terveysalueista sekä perustason alueista. Järjestämisvastuun jakautumisesta sosiaali- ja terveysalueen sekä perustason alueen välillä säädetään tarkemmin 11 §:ssä. Pääsäännön mukaisesti sosiaali- ja terveysalue vastaa kaikkien palvelujen järjestämisestä. Perustason alueella on kuitenkin rajoitettu palvelujen järjestämisoikeus. Tulisiko kaikkien sosiaali- ja terveystalvelujen kuulua vain sosiaali- ja terveysalueen järjestämisvastuulle?

☐ Kyllä

X Ei Metropolialueen suurilla kaupungeilla, kuten Vantaalla, tulee olla laaja järjestämisvastuu siten, että kukin niistä muodostaisi oman sote-alueen. Metropolialueen kunnat voivat järjestää yhdessä vaativan erikoissairaanhoidon ja vaativan sosiaali- ja terveyshuollon palvelut. Tämänkaltaisen toimintamalli varmistaa paikallisdemokratian toimivuuden palveluiden järjestämisessä sekä mahdollistaa erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon nykyistä vahvemman integraation ja myös vahvan omistajaohjauksen. Näin varmistetaan parhaat kuntalaisia lähellä olevat palvelukokonaisuudet, jotka mahdollistavat sosiaali- ja terveystoimen, sivistystoimen, liikunta- ja kulttuuritoimen sekä maankäytön suunnittelun muodostamisen toimintaympäristöksi, joka tukee kuntalaisia eri elämän vaiheessa saumattomasti. Vantaalla sosiaali- ja terveystalvelujen suunnittelu, järjestäminen ja koordinointi

toteutetaan yhteistyöllä edellä mainittujen toimialojen kesken, joten tältäkin osin maakuntatasoisen sosiaali- ja terveysalueen muodostaminen ei ole perusteltua, koska se heikentäisi yhteistyöstä saatavia synergiaetuja. Nykyistä HUS-sairaanhoidopiirin toimintaa ei kuitenkaan tarvitse pilkkoa vaan Uudenmaan kuntien tulisi sitoutua tuottamaan yhdessä vaativa erikoissairaanhoito ja vaativat sosiaalihuollon palvelut kehittämällä yhteistyöllä nykyistä HUS:in toimintaa edelleen.

☐ Ei ota kantaa _____

10. 8 §:ssä säädetään sosiaali- ja terveysalueiden sekä perustason alueiden muodostumisen yleisistä edellytyksistä. Ovatko laissa määritellyt sosiaali- ja terveysalueiden yleiset edellytykset riittävän selkeitä?

☐ Kyllä _____

X Ei Sosiaali- ja terveysalueiden sisälle muodostuvat perustason alueet vaikeuttavat taloudellisesti kestävä ja johdettavissa olevien palvelujärjestelmien ja palveluketjujen muodostumista. Uudenmaan alueen n. 1,6 miljoonan asukkaan sosiaali- ja terveysalue ja sen sisälle lakiesityksen mukaan muodostettavat kuusi perustason aluetta heikentää mahdollisuutta integroida sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja samalla se heikentää merkittävästi Vantaan elinvoimaisuutta. Vantaa on taloudellisesti ja toiminnallisesti riittävän vahva kunta järjestämään sosiaali- ja terveyspalvelut alueellaan. Metropolialue tarvitsee oman ratkaisunsa edellä kysymykseen 9 annettujen kommenttien mukaisesti.

☐ Ei ota kantaa _____

11. Ovatko laissa määritellyt perustason alueiden yleiset edellytykset riittävän selkeät?

☐ Kyllä _____

X Ei. Sosiaali- ja terveysalueiden sisälle muodostuvat perustason alueet vaikeuttavat taloudellisesti kestävä ja johdettavissa olevien palvelujärjestelmien ja palveluketjujen muodostumista.

Voimaannpanolain 5 § todetaan, että Uudenmaan sosiaali- ja terveysalueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on alueen kuntien muodostamalla kuntayhtymällä. Järjestämislain perusteluissa todetaan, että Uudenmaan sosiaali- ja terveysalue olisi kuntayhtymä, joka vastaisi kaikista sosiaali- ja terveyspalveluista alueella. Uudenmaan alueen perustason alueille ei voitaisi voimaannpanolain 5 §

mukaisesti myöntää lupaa erikoissairaanhoidon järjestämiseksi. Uudenmaan alueen sosiaali- ja terveysalueen kuntayhtymä päättäisi itse työnjaosta alueellaan sijaitsevien sairaaloiden kesken.

Uudenmaan sosiaali- ja terveysalueelle voidaan muodostaa enintään kuusi perustason aluetta. Lakiesityksen 11§:ssä todetaan, että jos sosiaali- ja terveysalueeseen kuuluu perustason alue, sen vastuukunnalla on sosiaali- ja terveysalueen sijasta järjestämisvastuu sosiaalihuollosta ja perusterveydenhuollosta.

Voimaannpanolain 5 § mukaan Uudenmaan sosiaali- ja terveysalueen kuntayhtymän ja perustason alueiden vastuukuntien tulee laatia sopimus alueiden välisestä yhteistyöstä ja työnjaosta erikoissairaanhoidon, kehitysvammaisten erityishuollon ja vaativien sosiaalihuollon palveluiden tuottamisessa sekä ruotsinkielisen väestön palvelujen turvaamisesta.

Esitys vähentäisi merkittävästi pääkaupunkiseudun isojen kaupunkien mahdollisuutta vaikuttaa alueensa sosiaali- ja terveydenhuollon kehitykseen ja järjestämiseen sekä heikentää kaupunkien itsehallintoa.

Horisontaalinen ja vertikaalinen integraatio sosiaali- ja terveysalueen välillä ei toteudu. Erityisen ongelmallinen tämä on esimerkiksi väestön ikääntymisen palveluketjuihin ja -rakenteisiin liittyen.

☐ Ei ota kantaa_____

12. 11 §:ssä säädetään järjestämisvastuun jakautumisesta sosiaali- ja terveysalueen sekä perustason alueen välillä. Valitkaa seuraavista vastausvaihtoehdoista yksi, joka vastaa parhaiten näkemystänne.

☐ Palvelujen jakautuminen esitetyn mukaisesti on tarkoituksenmukaista

☐ Perustason alueen järjestämisvastuulla tulisi olla enemmän palveluja _____

☐ Perustason alueen järjestämisvastuulla tulisi olla vähemmän palveluja_____

X Joku muu, mikä

Vahvalla ja riittävän suurella kaupungilla, kuten Vantaa, tulee olla sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuu.

13. 16 §:ssä säädetään erityisvastuualueiden tehtävistä. Tuleeko erityisvastuualueella olla kaikki säännöksessä luetellut tehtävät?

☐ Kyllä_____

☒ **Ei**

Erityisvastuualueelle on esitetty paljon tehtäviä, jotka tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä valtakunnan tason toimijoiden, STM:n ja THL:n kanssa. Kansallisen kehittämisohjelman toimeenpano on tehtävä ministeriön ohjauksessa yhdessä kuntien kanssa. Koska sosiaali- ja terveydenhuollon suurimmat tuottavuusedut on saavutettavissa vaativan erikoissairaanhoidon keskittämällä pitää tämä toimivalta säätää valtioneuvostolle.

☐ Ei ota kantaa_____

14. Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ”Ei”, valitkaa seuraavista erityisvastuualueille säädetyistä tehtävistä ne, joita erityisvastuualueilla ei mielestänne tulisi olla.

☐ 1) alueiden välisen yhteistyön
varmistaminen

☒ **2) eri hallinnonalojen välisen yhteistyön ohjaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon osalta**

☐ 3) palvelujen tai muiden tehtävien keskittäminen

☐ 4) tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoiminnan suunnittelu ja yhteensovittaminen

☐ 5) työvoimatarpeen arviointi

☐ 6) ensihoidon ohjaaminen

☐ 7) tiedonhallinnan tehtävät

☐ 8) valmiussuunnittelun yhteensovittaminen

☒ **9) kansallisen kehittämisohjelman toimeenpano**

☐ 10) hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät

☐ 11) hyvinvointi- ja terveysseurantatietojen analysointi ja hyödyntäminen

☐ 12) saamenkielisiin palveluihin liittyvät tehtävät (keskitetysti yhdellä ervalla)

15. Muita huomioita 2 luvun säännöksistä

Perustasot ja niiden eri variaatiot vaikeuttavat alueellista ja kansalaisten yhdenmukaista kohtelua eikä sosiaalihuollon ja terveydenhuollon integraatio toteudu. Erilaiset alueelliset ratkaisut hajauttavat rakennetta ja hankaloittavat kokonaisuuden hallintaa. Perustason variaatiot tulisivat olemaan suuret; esimerkiksi Vantaan yli 205 000 asukkaan perustaso ja toisaalla maassa metropolialueen ulkopuolella perustaso voi muodostua yli 20 000 asukkaan kunnasta.

Esitys koko Uudenmaan maakunnan kokoisesta n. 1,6 miljoonan asukkaan ja 26 kunnan sosiaali- ja terveysalueesta yhdistettynä mahdollisesti kuuteen perustason alueeseen ei lisää saumatonta integraatiota perustason ja sosiaali- ja terveysalueen palvelujen välillä ja pirstaloi erityisesti terveydenhuollon kokonaisuuden. Toisaalla maassa voi sosiaali- ja terveysalueen muodostaa esimerkiksi vähintään 50 000 asukkaan kunta.

Voimaannpanolain 5 § ja metropolialuetta koskeva lain perustelu on muutettava siten, että mm. Vantaa voi muodostaa oman järjestämisvastuullisen sote-alueen ja järjestää vaativan erikoissairaanhoidon tuotannon yhdessä alueen muiden kuntien kanssa. Näin varmistettaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu siirtyy järjestämislain mukaan suurelta osin ylikunnallisille alueille. Järjestämislain 9 § sisältää kuitenkin velvoitteita kunnille liittyen mm. raportointiin kunnanvaltuustolle, strategiseen suunnitteluun, toimialojen yhteistyöhön ja vastuutahojen määrittelyyn. Kuntien velvoitteita ei tulisi näissä asioissa lisätä liian seikkaperäisillä vaatimuksilla. Kunnat ovat hyvin erilaisia mutta kaikki kunnat ovat jo nyt talouden reunaehtojenkin valossa pakotettuja taloudelliseen ja kustannustehokkaaseen palvelutuotantoon. Vantaalla on kuntalaisten hyvinvointia ja terveyden edistämistä tukevat tavoitteet sisällytetty osaksi strategisesta suunnittelua ja taloussuunnitelmaa sekä seurantaa, ja mm. valtuustolle annetaan säännöllisesti hyvinvointikertomuksia.

3 luku Hallinto

16. 17 §:ssä säädetään sosiaali- ja terveysalueen sekä perustason alueen hallinnosta. Pääsääntöisesti alueiden hallinto järjestetään vastuukuntamallilla, joka poikkeaa nykyisin käytössä olevasta vastuukuntamallista. Onko järjestämislain mukainen vastuukuntamalli selkeä?

☐ Kyllä_____

☒ Ei_____

☐ Ei ota
kanta_____

17. 18 §:ssä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon oikeudellisesta ja taloudellisesta vastuusta. Onko

sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisen oikeudellinen vastuutaho säännösten perusteella selkeä?

- ☐ Kyllä_____
- ☒ Ei_____
- ☐ Ei ota kantaa_____

18. 19 §:ssä säädetään edellytyksistä, joiden toteutuessa sosiaali- ja terveysalueeseen kuuluvat kunnat voivat päättää alueen hallinnoimisesta kuntayhtymämallilla. Yksi edellytyksistä on, että kuntayhtymää kannattaa vähintään puolet alueen kunnista, joiden asukasluku on vähintään 2/3 alueen yhteenlasketusta asukasluvusta. Ovatko nämä suhdeluvut oikeita?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei; kuntien määrän tulisi olla isompi
- ☐ Ei; yhteenlasketun asukasluvun tulisi olla isompi
- ☐ Ei; kuntien määrän tulisi olla pienempi
- ☐ Ei; yhteenlasketun asukasluvun tulisi olla pienempi

X Ei mikään edellä olevista, koska metropolialue on käsiteltävä omana kokonaisuutenaan.

19. Pitäisikö sote-alueeseen kuuluvilla kunnilla olla esitettyä vapaampi mahdollisuus sopia, hallinnoidaanko aluetta vastuukuntamallilla vai kuntayhtymämallilla?

X Kyllä

Kuntayhtymän perussopimuksen hyväksyminen ja sen muuttaminen on ollut jäsenkuntien valtuustojen päätettävissä oleva asia, Järjestämislaki siirtäisi vaaleilla valittujen valtuustojen valtaa merkittävässä määrin edustajainkokoukselle.

☐ Ei _____

☐ Ei ota
kantaa _____

20. 21 §:ssä säädetään vastuukuntamallin yhteistoimintasopimuksesta. Edustajainkokous hyväksyy yhteistoimintasopimuksen. Kuinka yhteistoimintasopimuksesta tulisi päättää?

☐ Kuntien yksimielisellä
pääöksellä

☐ Kuntien lukumäärän
enemmistöllä

☐ Asukasluvun
enemmistöllä

**X Sekä kuntien lukumäärän että asukasluvun
enemmistöllä**

☐ Jollain muulla tavalla,
millä _____

21. 22 §:ssä säädetään vastuukunnan yhteisestä toimielimestä. Kaikista kunnista ei välttämättä ole edustajaa toimielimessä. Onko tarkoituksenmukaista, että lain mukaan kaikilla kunnilla ei tarvitse olla edustajaa toimielimessä?

☐ Kyllä _____

X Ei _____

☐ Ei ota
kantaa _____

23. Onko hyväksyttävää, että vastuukuntamallissa toimielimen tilinpäätös tulee hyväksyä edustajainkokouksessa?

☐ Kyllä_____

XEi_____

☐ Ei ota
kantaa_____

Erityisvastuualue

24. 31–40 §:ssä säädetään erityisvastuualueiden hallinnosta. Onko esitetty erityisvastuualueen hallinnon järjestäminen mielestänne tarkoituksenmukainen?

☐ Kyllä_____ ☐ _____

X Ei

Jos päätösvalta palvelujen keskittämisessä jää vain erva-alueelle, niin erva-alueiden kesken voi syntyä kansantaloudellisesti haitallista kilpailua. Valtakunnan tason toimijat tulee kytkeä osaan erva-tehtävien päätöksentekoa sekä tulee säätää valtioneuvoston toimivallasta vaativan erikoissairaanhoidon järjestämisestä yliopistosairaaloiden kesken. Erva-alueen tehtävistä ks. kysymykset 13-14 edellä

☐ Ei ota
kantaa_____

25. 34 §:ssä säädetään erityisvastuualueen hallituksen kokoonpanosta. Onko hallituksen kokoonpano tarkoituksenmukainen?

☐ Kyllä _____

☒ Ei _____

☐ Ei ota
kantaa _____

26. 39 §:ssä säädetään erityisvastuualueen päätösvallasta. Onko hyväksyttävää, että erityisvastuualueilla on suora päätösvaltaa sote- ja perustason alueiden päätösvaltaan kuuluvissa asioissa?

☐ Kyllä _____

X Ei Jos päätösvalta palvelujen keskittämisessä jää vain erva-alueelle ,niin erva-alueiden kesken voi syntyä kansantaloudellisesti haitallista kilpailua. Valtakunnan tason toimijat tulee kytkeä osaan erva-tehtävien päätöksentekoa sekä tulee säätää valtioneuvoston toimivallasta vaativan erikoissairaanhoidon järjestämisestä yliopistosairaaloiden kesken. Erva-alueen tehtävistä ks. kysymykset 13-14 edellä

☐ Ei ota
kantaa _____

27. Muita huomioita 3 luvun säännöksistä

Uudenmaan 1,6 miljoonan asukkaan alueella tarvitaan useita sote-alueita. Ne voidaan rakentaa sellaisten vahvojen peruskuntien varaan, joissa on jo erikoissairaanhoidon toimintayksiköitä. Vaativa sosiaalihoito ja erikoissairaanhoido järjestetään kuntien yhteistoimintana, niin että toteutuu perus- ja erikoissairaanhoidon integraatio

4 luku Ohjaus, suunnittelu ja kehittäminen

28. Huomioita 4 luvun säännöksistä

Kehittämistoiminnan vahvistaminen on oikean suuntainen esitys, jota varten tarvitaan toimivat uudet rakenteet. Työnjako kehittämistoiminnan osalta erityisvastuualueen, sote-alueen tai muiden toimijoiden kanssa tulisi olla selkeä. Erityisvastuualueen asema tutkimus- ja kehittämistoiminnan koordinoijana tulee selkeyttää lakiesityksessä. Tarvitaan toimivaa yhteistyötä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten tiedontuotannon ja paikallisen käytännön asiakas/potilastyön välillä. Tärkeää on saada asukkaat ja kolmannen sektorin toimijat ja yritykset mukaan. Kehittäminen tulee olla myös erityisesti tuloksellisuutta ja kustannustietoisuuden kasvattamista.

5 luku Rahoitus

Järjestämislain 5 luvussa säädetään kuntien kustannustenjaosta perustason alueiden ja sosiaali- ja terveysalueiden rahoittamiseksi. Perustason alueeseen sekä sosiaali- ja terveysalueeseen kuuluvat kunnat voivat sopia alueiden rahoituksesta yhteistoimintasopimuksessa. Mikäli kunnat eivät sovi alueiden rahoituksesta, perustuu alueiden rahoitus niin kutsuttuun kapitaatioperiaatteeseen. Lisäksi, mikäli sosiaali- ja terveysalueen kunnat eivät toisin sovi, määräytyy perustason alueen asukkaiden käyttämien sosiaali- ja terveysalueen järjestämien palvelujen maksuosuus palvelujen käytön perusteella. Valtionosuudet ohjautuvat jatkossakin kunnille.

29. 47 §:ssä säädetään perustason alueen rahoituksesta ja kuntien välisestä kustannusten jaosta. Onko perustason alueen rahoitusperiaate selkeä?

☐ Kyllä_____

☒ Ei_____

☐ Ei ota
kantaa_____

30. 48 §:ssä säädetään sote-alueen rahoituksesta ja kuntien välisestä kustannusten jaosta. Sote-alueen rahoitus koostuu sekä alueen kuntien että sote-alueeseen mahdollisesti kuuluvien perustason alueiden maksuosuuksista. Onko sote-alueen rahoitus selkeä?

☐ Kyllä_____

☒ Ei_____

☐ Ei ota
kantaa_____

31. 49 §:ssä säädetään erityisvastuualueen rahoituksesta ja kuntien välisestä kustannusten jaosta. Onko ervan rahoitus selkeä?

☐ Kyllä_____

☒ Ei_____

☐ Ei ota
kantaa_____

32. 50 §:ssä säädetään alijäämän kattamisvelvollisuudesta perustason alueella, sote-alueella ja erityisvastuualueella. Onko säännös hyväksyttävä?

☒ Kyllä _____

☐ Ei _____

☐ Ei ota
kantaa _____

33. Muita huomioita luvun 5 säännöksistä

Rahoituksellisiin kysymyksiin ei voida ottaa kantaa tässä vaiheessa kun ei ole tiedossa taloudellisia laskelmia ja talousvaikutuksia kuntiin.

6 luku Valvonta

34. Huomioita 6 luvun säännöksistä

Esitys lisää valvontaa ja valvontatahoja. Tämän suuntainen kehitys ei ole hyväksyttävää.

7 luku Erinäiset säännökset

35. 70 §:ssä säädetään henkilön hoidon järjestämisestä hänen muuttaessa uuteen kotikuntaan. Nykyään kotikunnan muuttuessa perhehoidon, laitoshoidon ja asumispalvelujen rahoitusvastuu säilyy entisellä kotikunnalla. Ehdotuksen mukaan järjestämisvastuun siirtyessä myös rahoitusvastuu siirtyy uudelle kotikunnalle. Onko esityksen mukainen rahoitusvastuun siirtyminen kotikunnan muuttuessa hyväksyttävää?

☒ **Kyllä**_____

☐ **Ei**_____

☐ **Ei ota
kantaa**_____

36. 73 §:ssä säädetään asiakas- ja potilastietojen rekisterinpidosta. Pidätkö hyväksyttävänä, että rekisterinpito määrätään sosiaali- ja terveysalueen vastuukunnan tehtäväksi myös perustason asiakas- ja potilastietojen osalta?

☐ Kyllä _____

☐ Ei _____

X Ei ota kantaa

37. Muita huomioita 7 luvun säännöksistä

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaannpanosta (voimaannpanolaki)

38. Voimaannpanolain 3 ja 4 §:ssä säädetään sote-alueen ja perustason alueen muodostamisesta. Onko väestökriteerien sitominen vuoden 2013 loppuun hyväksyttävää?

☐ Kyllä _____

☐ Ei _____

X Ei ota kantaa

39. Onko alueista päättämisen aikataulu sopiva?

☐ Kyllä _____

X Ei Kuntarakennelain ja metropolialueen ratkaisut tulee olla tiedossa

☐ Ei ota kantaa_____

40. 5 §:ssä säädetään Uudenmaan sosiaali- ja terveysalueesta. Onko säännös mielestänne hyväksyttävä?

☐ Kyllä_____

X EI Voimaanpanolain 5 § 1 momentissa todetaan, että Uudenmaan sosiaali- ja terveysalueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on alueen kuntien muodostamalla kuntayhtymällä. Lisäksi järjestämislain perusteluissa todetaan, että Uudenmaan sosiaali- ja terveysalue olisi kuntayhtymä, joka vastaisi kaikista sosiaali- ja terveyspalveluista alueella.

Voimaanpanolain 5 § mukaisesti perustason alueille ei voida myöntää lupaa erikoissairaanhoidon järjestämiseksi. Uudenmaan alueen sosiaali- ja terveysalueen kuntayhtymä päättäisi itse työnjaosta alueellaan sijaitsevien sairaaloiden kesken.

Uudenmaan sosiaali- ja terveysalueelle voidaan muodostaa enintään kuusi perustason aluetta. Lakiesityksen 11§:ssä todetaan, että jos sosiaali- ja terveysalueeseen kuuluu perustason alue, sen vastuukunnalla on sosiaali- ja terveysalueen sijasta järjestämisvastuu sosiaalihuollosta ja perusterveydenhuollosta.

Voimaanpanolain 5 § mukaan Uudenmaan sosiaali- ja terveysalueen kuntayhtymän ja perustason alueiden vastuukuntien tulee laatia sopimus alueiden välisestä yhteistyöstä ja työnjaosta erikoissairaanhoidon, kehitysvammaisten erityishuollon ja vaativien sosiaalihuollon palveluiden tuottamisessa sekä ruotsinkielisen väestön palvelujen turvaamisesta.

Voimaanpanolain 5 §:n mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on määritelty Uudenmaan tasoiselle kuntayhtymälle. Tämä merkitsee sitä, että lakiesitys vähentää merkittävästi pääkaupunkiseudun isojen kaupunkien mahdollisuutta vaikuttaa alueensa sosiaali- ja terveydenhuollon kehitykseen ja järjestämiseen sekä heikentää merkittävästi kaupunkien itsehallintoa.

Horisontaalinen ja vertikaalinen integraatio sosiaali- ja terveysalueen välillä ei toteudu. Erityisen ongelmallinen tämä on esimerkiksi väestön ikääntymisen palveluketjuihin ja -rakenteisiin liittyen.

Voimaanpanolain 5 § ja metropolialuetta koskeva lain perustelu on muutettava siten, että mm. Vantaa voi muodostaa oman järjestämisvastuullisen sote-alueen ja järjestää vaativan erikoissairaanhoidon tuotannon yhdessä alueen muiden kuntien kanssa. Näin

varmistettaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio.

☐ Ei ota kantaa_____

41. 13 §:ssä säädetään perustason alueen oikeudesta järjestää erikoissairaanhoidon palveluja. Onko säännöksen mukainen lupamenettely tarkoituksenmukainen?

☐ Kyllä_____

☐ Ei_____

X Ei ota kantaa

Lakiesityksen mukaan perustason alueille ei voida Uudenmaan sosiaali- ja terveystaloudella myöntää lupaa erikoissairaanhoidon järjestämiseksi. Tämä on kuitenkin tietyin edellytyksin mahdollista muualla maassa perustason alueille. Maan eri alueiden kuntia ei voida asettaa tässä eriarvoiseen asemaan.

42. 14 §:ssä säädetään henkilöstön asemasta. Ehdotukseen ei sisälly henkilöstön osalta määräaikaista siirtymäsuojaa. Onko henkilöstön asemasta säädetty asianmukaisesti?

☐ Kyllä_____

X Ei Kuntien henkilöstöä ei voi asettaa eri asemaan irtisanomissuojan suhteen.

☐ Ei ota kantaa_____

43. 15 §:ssä on säädetty omaisuusjärjestelyistä. Onko linjaus hyväksyttävä?

☐ Kyllä_____

☐ Ei_____

X Ei ota kantaa

Tähän ei ole mahdollista ottaa kantaa kun ei ole selvillä tarkemmat rahoitus- ja omaisuusvaikutukset.

44. Millaista muutostukea toivoisitte valtioneuvoston kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen tarjoavan?

Vantaan kaupunkia ei voi hyväksyä lausunnolla olevaa hallituksen esitystä erityisesti Uudenmaan esityksen osalta. Näin tukeen ei voida tässä vaiheessa ottaa kantaa.

45. Muut kommentit hallituksen esityksestä laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Tämä lakiesitys ei selkeytä nykyistä moniportaista järjestelmää eikä poista sen päällekkäisyyksiä. Ilmeistä on, että palvelujen järjestämisestä vastuussa olevat tahot lisääntyvät ja että järjestämis- ja rahoitusvastuu eriytyvät toisistaan.

Voimaannpanolain 5 §:n mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on määritelty Uudenmaan tasoiselle kuntayhtymälle. Tämä merkitsee sitä, että lakiesitys vähentää merkittävästi pääkaupunkiseudun isojen kaupunkien mahdollisuutta vaikuttaa alueensa sosiaali- ja terveydenhuollon kehitykseen ja järjestämiseen sekä heikentää merkittävästi kaupunkien itsehallintoa.

Horisontaalinen ja vertikaalinen integraatio sosiaali- ja terveysalueen välillä ei toteudu. Erityisen ongelmallinen tämä on esimerkiksi väestön ikääntymisen palveluketjuihin ja -rakenteisiin liittyen.

Voimaannpanolain 5 § ja metropolialuetta koskeva lain perustelu on muutettava siten, että mm. Vantaa voi muodostaa oman järjestämisvastuullisen sote-alueen ja järjestää vaativan erikoissairaanhoidon tuotannon yhdessä alueen muiden kuntien kanssa. Näin varmistettaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio.